

Published on www.bilvavi.net

ספר נפש החיים 019 שער ד פרק ה לפי ערך גודל אוצר היראה > [Home](#)

ספר נפש החיים 019 שער ד פרק ה לפי ערך גודל אוצר היראה

ולפי ערך גודל אוצר היראה אשר הכין לו האדם, כן על זה הערך יוכל ליכנס ולהשתמר ולהתקיים בתוכו תבואות התורה כפי אשר יחזיק אוצרו.

הנפה"ח כאן מחדד את מה שנתבאר לעיל (בפרק ד') מדברי חז"ל ש"אם אין יראה אין חכמה". שאין זו הגדרה רק בכללות ש"אם אין יראה- אז אין חכמה", ו"אם יש יראה- אז יש חכמה", אלא מוסיף הנפה"ח כאן: ש"לפי ערך גודל אוצר היראה אשר הכין לו האדם, כן על זה הערך זה יוכל ליכנס ולהשתמר ולהתקיים בתוכו תבואות התורה", כלומר- **כערך ההכנה שהאדם מכין לעצמו יראה, כך הערך של השגתו בתורה.**

ובדקות, ישנם כאן ג' לשונות בדברי הנפה"ח (להלן הוא שינה קצת בלשון): "יוכל להיכנס"- זו בחינת יראה של "שער", "יוכל להשתמר"- זהו כח ה"כלי" המשמרו, "ולהתקיים"- זהו כח ה"קב חומטין" שלא תירקב התבואה מתוכו.

בכל אופן, כפי שיעור היראה שהאדם הכין לעצמו, כך שיעור השגתו בתורה.

ועומק הדבר, זהו עומק הפרק דידן.

כפי שנתבאר לעיל ונתחדד השתא בדבריו של הנפה"ח, היראה שעליה עסקינן בעומק, זה לא רק היראה הראשונה של "קבלת עול מלכות שמים", "יראה תתאה", יראת העונש, אלא עיקר היראה שעסקינן כאן, זו היראה של "עומד לפניו יתברך שמו".

ישנן שתי הבחנות כיצד האדם עוסק בתורה: יש אופן שהאדם עוסק בתורה- שהוא עומד לעצמו ועוסק לעצמו בדברי תורה. **ויש אופן שהאדם עוסק בדברי תורה- שכל היושב ושונה קוב"ה יושב ושונה כנגדו.** וזה לא רק ממירא של דברי חז"ל שכך אמיתת הדבר, אלא אמיתת הדבר **הזו צריכה להיות מוכרת ומורגשת לאדם.** וזהו "אוצר היראה אשר הכין לו האדם": "יִרְאָה - רֵאָה", הוא רואה את מציאותו יתברך שמו, "יראהו בעין שכלו" כלשון החובות הלבבות.

היראה שעסקינן כאן, זו יראה שהאדם עומד לפניו יתברך שמו, אינו דומה ישיבת האדם ותנועותיו בביתו וישיבת האדם ותנועותיו בבית המלך, וק"ו לפני המלך. ועל היראה הזו בעומק נאמר "לפי ערך גודל אוצר היראה אשר הכין לו האדם, כן על זה הערך יוכל ליכנס ולהשתמר ולהתקיים בתוכו תבואות התורה".

מי שעוסק בדברי תורה לעצמו ואינו חש ומרגיש את מציאות הבורא יתברך שמו, "כי הוי"ה יתן חכמה מפיו דעת ותבונה"- הרי שזו תורה בלא יראה. זוהי תורה שהאדם לומד לעצמו תורה, אבל הוא איננו נמצא לפניו יתברך שמו, הוא איננו חש את מציאות הבורא של "כל היושב ושונה קוב"ה יושב ושונה עמו"!

כפי ערך הכרת האדם שהוא מכיר ומרגיש את מציאות הבורא עמו, ועל כן הוא מתיירא ממנו יראת הרוממות או יתר על כן יראת חטא, "הן יראת ה' היא חכמה"- כך שיעור השגתו בתורה.

ולכן יסביר כאן מיד הנפה"ח את עומק הגדרת הדבר כפי שנתבאר השתא.

כי האב המחלק תבואה לבניו, הוא מחלק ונותן לכל אחד מידת התבואה כפי אשר יחזיק אוצרו של הבן אשר הכין על זה מקודם. שאף אם ירצה האב, וידו פתוחה ליתן לו הרבה, אמנם כיון שהבן אינו יכול לקבל יותר, מחמת שאין אוצרו גדול כל כך שיוכל להחזיק יותר, גם האב אי אפשר לו ליתן לו עתה יותר, ואם לא הכין לו הבן אף אוצר קטן [שהוא כלל לא מרגיש את מציאות הבורא!], גם האב לא יתן לו כלל, כיון שאין לו מקום משומר שתתקיים אצלו.

עומק דבריו של הנפה"ח.

"כי האב המחלק תבואה לבניו" זהו המשל, והנמשל הוא- שהקב"ה נותן תורה לאדם.

אדם שיושב ועוסק בתורה ולא מרגיש שקוב"ה יושב ושונה כנגדו, הוא לא מרגיש "כי הוי"ה יתן חכמה מפיו דעת ותבונה", הוא לא מרגיש את "האב מחלק לבניו דברי תורה", הוא מרגיש שהוא עמל לעצמו! "לאוקמי גירסא סייעתא דשמיא" לבסוף הוא צריך שיהיה לו סייעתא דשמיא, אבל הוא לא מרגיש שזה "האב המחלק לבניו".

המשל של הנפה"ח הוא על דרך הדקדוק!!

כמו בגשמיות האדם שמקבל מאביו, בן מקבל מאביו והוא מרגיש בשעת הקבלה שהוא מקבל מאביו, כך גם בדברי תורה, השגת הדברי תורה צריכה להיות באופן של "יראתו קודמת לחכמתו", כלומר שמציאות הבורא.. "שים את מציאות הבורא לנגד עיניך", "והעיקר לדעת לפני מי אתה עמל" כלשון החזו"א באיגרתו, כלומר שהוא עומד ומרגיש את מציאות הבורא, "אב המחלק לבניו", "כי הוי"ה יתן חכמה מפיו דעת ותבונה"!

מי שלא מרגיש שהקב"ה נותן לו תורה, הוא לא מרגיש שהקב"ה לידו והקב"ה נותן, אז זה לא דומה למשל של "אב שמחלק תבואה לבניו", ועל זה מסיים בהמשך דברי הנפה"ח כאן בפרק דידן שחכמתו "נמאסת", כי הוא מרגיש שהוא לומד תורה מכוחו!

ודאי שאם נשאל אותו מי נתן לך שכל?- הקב"ה, ומי מזכה אותך להשיג תורה?- זה הקב"ה, אבל זה לא יראה חושית! זהו ידיעת שכל, זה לא מציאות חושית.

"אב המחלק תבואה לבניו, הוא מחלק ונותן לכל אחד מידת תבואה כפי אשר יחזיק אוצרו של הבן אשר הכין על זה מקודם", ומה הוא האוצר אשר הוא מכין?- האוצר זהו זה שהוא נמצא בבית ה', לפניו יתברך שמו, יראת אמת, יראת הרוממות ויראת חטא, כפי שנתבאר.

"שאף אם ירצה האב, וידו פתוחה ליתן לו הרבה, אמנם כיון שהבן אינו יכול לקבל יותר"- עומק הדבר, בחיצוניות לכאורה אפשר לשלוח שליח לתת לאדם תורה, הקב"ה יכול לשלוח שליח לתת לאדם תורה. אבל צורת הדבר הינה, כמו שהיה במעמד הר סיני, "וירד ה' על הר סיני", שם נתנה תורה לעמ"י מפיו יתברך שמו. זכור "יום אשר עמדת לפני ה' אלוקיך בחורב", צורת הניתנה שהיתה בראשית הדבר, במתן תורה, היא הצורה היחידה שקיימת לעד! אין צורה אחרת של נתינת תורה וקבלת תורה! אם לא, זה לא מתן תורה ולא קבלת תורה! זה כגר שלא היה במעמד הר סיני באיתגליא, אז הוא יכול עדיין להצטרף, אבל גוי שבא ללמוד תורה, זה מאורסה, הוא חוטף, זה שבוייה היא בידו.

מתן תורה היא הצורה היחידה שהחוקקה בבריאה כאופן של לימוד תורה, כאופן של קבלת תורה, של נתינת תורה, אדם שלא הכין לו אופן של אוצר, במשל גשמי עדיין אפשר לתת רק אין לו איפה לאחסן את הדברים, אבל בנמשל בעומק שבדבר, כל קבלת התורה וההשגה בתורה היא מהמדרגה העליונה של קוב"ה ואורייתא וישראל חד, אז אם לא מתגלה אצל האדם המעמקים של הדברים, הרי שתורתו נבדלת מהבורא, אז הוא לא יכול להשיג את אמיתתה של תורה שכל ענינה חכמת הבורא כביכול בעצמו.

כן הוא יתברך שמו, ידו פתוחה כביכול להשפיע תמיד לכל איש מעם סגולתו רוב חכמה ובינה יתירה, ושתתקיים אצלם, ויקשרם על לוח לבם, להשתעשע אתם בבואם לעולם המנוחה ותלמודם בידם.

"כן הוא יתברך שמו, ידו פתוחה כביכול להשפיע תמיד"- זה לא רק ידו פתוחה לשלוח למרחוק, ידא אריכתא, אלא זה "ידיד ה' ישכון לבטח" יד ביד, "כי ה' יתן חכמה מפיו" למי שיושב ושונה כנגדו, זה צורת עמל התורה, זה צורת השפעת התורה, זה צורת קבלת תורה.

"ידו פתוחה כביכול להשפיע תמיד לכל איש מעם סגולתו רוב חכמה ובינה יתירה, ושתתקיים אצלם [כהלשון שנאמר לעיל "ולהתקיים בתוכו"], ויקשרם על לוח לבם"-

מה הוא "יקשרם על לוח ליבם"?- להבין עמוק, **קוב"ה הוא ליבם של ישראל, "צור לבבי וחלקי הוי"ה לעולם", אם יש לו גילוי של הקב"ה בלבבו, אז יש "יקשרם על לוח ליבו" באמת, אבל אם אין את מציאות הבורא בלבבו, אז הכח של ה"יקשרם", הוא קושר דברי תורה על הלב לעצמו, זה לא יכול להתקיים באופן השלם.**

"להשתעשע אתם בבואם לעולם המנוחה ותלמודם בידם"-

הנפה"ח הבליע כאן עוד נקודה יסודית גדולה עד מאד. יש שכל האדם ויש חכמת לב. מה שהאדם יודע בשכלו, זהו כעוף הפורח באויר, וכאשר הוא יוצא מהאי עלמא, מה שנמצא בשכלו נעלם וכמעט כלא קיים. איזו תורה באמת עולה אתו לעולם העליון, שיאמר עליו "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו?"

אצל מי שנאמר בו "ויקשרם על לוח ליבם" על החלק הזה דייקא, נאמר "להשתעשע אתם בבואם לעולם המנוחה ותלמודם בידם", **רק החלק שנקשר בלבבו של אדם, החלק שנאמר בו "תורתי בתוך מעי", הוא בקע למעמקים של האדם, זה חלק התורה שיש לאדם, "להשתעשע אתם בבואם לעולם המנוחה ותלמודם בידם".**

אמנם שכר על מה שהאדם עמל בדברי תורה, על כל מילה הוא יקבל אפילו אם הוא לא זוכר כלל ואפילו אם זה נשאר בחיצוניות גמורה! אבל **לחיות במדרגה של "להשתעשע אתם בבואם לעולם המנוחה", זה רק החלק שיתקיים בו "ויקשרם על לוח ליבם".**

אבל כמו שנתבאר, ה"יקשרם על לוח ליבם" זהו על מה שמתגלה שקוב"ה הוא ליבם של ישראל, במקום הזה נקשר קוב"ה, במקום הזה נקשרת התורה, זהו "ויקשרם על לוח ליבם".

אמנם הדבר תלוי לפי אוצר היראה שתקדם אל האדם: שאם הכין לו האדם אוצר גדול של יראת ה' טהורה [לב טהור ברא לי אלוקים, הוא חש ומרגיש את מציאות הבורא יתברך שמו]- כן ה' יתן לו [אבל באיזה אופן יתן לו?]- כי הוי"ה יתן.. מפיו] חכמה ותבונה ברוב שפע כפי שתחזיק אוצרו, הכל לפי גודל אוצרו. ואם לא הכין האדם אף אוצר קטן, שאין בו יראתו יתברך שמו כלל חס ושלום- גם הוא יתברך שמו לא ישפיע לו חכמה כלל, אחר שלא תתקיים אצלו, כי תורתו נמאסת חס ושלום, כמו שאמרו רז"ל.

לכאורה אם הקב"ה לא משפיע לו שום חכמה, אז למה צריך להגיע ל"תורתו נמאסת", הרי אין לו שום חכמה!?

אלא אומר הנפה"ח: יש לו חכמה! יש לו אפילו הרבה חכמה, ויכול להיות שיש לו ידיעת התורה גדולה מאד, אבל זה לא באופן שה' יתברך השפיע לו, זה לא באופן כי ה' יתן לו חכמה ותבונה, אלא החכמה נמצאת אצלו באופן שהוא לומד תורה לעצמו, תורה מונחת בקרן זוית כל הרוצה ליטול יבוא ויטול, והוא באמת נוטל, אבל מה יהיה עם אותה חכמה?- כי תורתו נמאסת ח"ו!! הרי שיש לו ידיעת התורה, ויכול להיות שיש לו הרבה ידיעת התורה, אבל על התורה הזו נאמר: "חכמת חכמים תסרח", "תורתו נמאסת ח"ו".

רק מי שמקבל תורה כי "ה' יתן לו חכמה ותבונה ברוב שפע", הוא קיבל את החכמה, הוא יתברך שמו משפיע לו חכמה, מי שמקבל את החכמה ממנו יתברך שמו, אז התורה הזו מתקיימת אצלו, היא נקשרת על לוח ליבו, היא יכולה "להיכנס להשמר ולהתקיים", ואז תורתו היא "תורת אמת נטע בתוכינו", זה נמצא בתוך האדם גופא.

הדברים שנאמרים כאן בנפה"ח הם: **שיעור היראה היא ההכרה במציאות הבורא יתברך שמו, וכפי שיעור ההכרה בבורא, כך שיעור השפע שהאדם מקבל ממנו יתברך שמו כסדר יום יום, שעה שעה.**

וממילא, תורה שמגיעה עם מעט הכרה מהבורא יתברך שמו- אז יש בה מעט אמת מעט קיום ומעט שימור, וככל שההכרה בבורא יתברך שמו גדילה יותר- כך השפע שהאדם מקבל דברי תורה ממנו יתברך שמו גדול יותר, כך הוא משתמר יותר ומתקיים יותר, וכך הוא זוכה יותר לכוון לאמיתה של תורה.

בחיצוניות לא תמיד רואים כאן בהאי עלמא את ה"תורתו נמאסת", אבל כאשר מגיעים לעולם האמת, שם השקר לאט לאט נקטן, והאמת הולכת וגדילה, או אז רואים בבירור כמה תורת אמת יש כאן, וכמה ח"ו תורתו נמאסת!!

אשרי לו לאדם שתורתו היא מפיו יתברך שמו, כי הוי"ה יתן חכמה מפיו דעת ותבונה...

Source: <https://bilvavi.net/shiur/ספר-נפש-החיים-019-שער-ד-פרק-ה-לפי-ערך-גודל-אוצר-היראה>

Links

[1] <https://bilvavi.net/nefesh.hachaim.dalet>